

Lucie POKORNÁ, *Spolek na podporu bydlící chudiny. Reflexe chudých na počátku 19. století*, Diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012, 99 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Lucie Pokorná se ve svojí diplomové práci věnovala Spolku na podporu bydlící chudiny, který působil na začátku 19. století v Praze. Pozornost věnovala problematice, jež dosud nebyla v českém dějepisectví nijak hojně zpracována, ačkoli chudina tvořila značnou část soudobého obyvatelstva. Činnost Spolku na podporu bydlící chudiny porovnávala i s působením staršího průkopnického buquoyského chudinského ústavu, jenž působil v jižních Čechách od sedmdesátých let 18. století a vznik tohoto zřejmě do značné míry inspiroval.

Jako prameny pro vlastní výzkum využila autorka cizojazyčnou zakládací listinu spolku a výroční zprávy, jež se z doby jeho činnosti dochovaly. Položila si přitom zcela legitimní otázku, do jaké míry byla norma obsažená v zakládací listině totožná s každodenní realitou. Zároveň se blíže zabývala i osobami, jež působily na nejdůležitějších místech ve spolku, přičemž báda i po motivaci jejich jednání, která nebyla podle Lucie Pokorné často nezištná.

Ocenění zaslouží i skutečnost, že se autorka metodou sondy zabývala také sebereflexí konkrétních chudých, a to prostřednictvím jejich německy psaných žádostí o podporu. V souladu s jinými českými i evropskými výzkumy pak došla k závěru, že mezi žadateli o podporu převládaly ženy, a to především vdovy v postproduktivním věku. Jako hlavní argumenty, jež měly žadatele o poskytnutí podpory opravňovat k jejímu udělení, potom dotyční uváděli především svoje stáří a nemoci.

Polemizovat by se naopak dalo s některými dalšími závěry autorky. Na s. 15 Lucie Pokorná uvádí, že v popředí zájmu historiků stojí dějiny měst, což je podle mého tvrzení značně zjednodušující. Podobně nemohu souhlasit s tím, když autorka na s. 73 ztotožňuje osoby, které byly označeny jako „*Gefallene Person*“, s prostitutkami. Zde bych spíše mluvil o svobodných matkách, jež měly na udělení podpory jistě větší nárok. Práce Lucie Pokorné je jinak psaná poměrně čtivou formou, prohřešky proti pravopisnému úzu jsou spíše výjimečné (přesto se jim autorka nevyhnula, např. s. 10, 78 a chybná shoda podmětu s přísudkem). Některé nepřesnosti je možné nalézt i v poznámkách pod čarou (důsledné uvádění křestního jména autora u zkrácených citací, spoluautorkou prací Petra Svobodného je Ludmila Hlaváčková, nikoli Hlaváčová aj.).

Autorka v úvodu svojí práce postulovala myšlenku, že právě v období přelomu 18. a 19. století došlo k výrazným změnám v péči o chudé oproti minulosti i jejich reflexi ze strany

vyšších vrstev společnosti. Práce proto přímo vyvolává otázku, v jakých oblastech se tyto změny projeví nejvýrazněji? Případně, do jaké míry se názor autorky shoduje s Foucaultovým pohledem, jenž je v textu také několikrát zmíněn? Kde vidí autorka limity svého výzkumu a jakým způsobem by naopak bylo možné pokračovat při zkoumání daného tématu?

Lucie Pokorná ve své práci přiblížila činnost pražského Spolku na podporu bydlící chudiny v kontextu řady změn, jež Prahu zasáhly na přelomu 18. a 19. století v důsledku josefínských reforem i následných napoleonských válek. Jako hlavní přínos její práce vidím skutečnost, že neustrnula jen u popisu normativů, ale pokusila se i o postižení jejich realizace v praxi, což je práce mnohem náročnější s méně jednoznačnými výsledky. Navzdory některým prohřeškům proto její práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích 20. 1. 2012

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.